Lietas Nr. A420166225
A42-01662-25/8
ECLI:LV:ADRJRIT:2025:1121.A420166225.5.S

Administratīvā rajona tiesa

Rīgas tiesu nams

SPRIEDUMS

Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2025.gada 21.novembrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Dace Grabovska,

piedaloties pieteicējai /Persona A/, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības pusē pieaicināto iestāžu Jūrmalas valstspilsētas administrācijas un Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības domes pilnvarotajai pārstāvei /Persona B/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /Persona A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu piešķirts mājokļa pabalsts par 2024.gada decembra izdevumiem par mājokli /Adrese A/, un mājokli /Adrese B/, kā arī nemantiskā kaitējuma 6000*euro* atlīdzinājumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja 2025.gada 21.janvārī vērsās ar iesniegumu Jūrmalas Labklājības pārvaldē (*lietas 72.lapa*), lūdzot piešķirt mājokļa pabalstu par mājokli /Adrese A/, un mājokli /Adrese B/, par 2024.gada decembra izdevumiem.

Ar Jūrmalas Labklājības pārvaldes 2025.gada 20.februāra lēmumu Nr.1.1-5/N/1793 (*lietas 19.-20.lapa*) nolemts atteikt pieteicējai piešķirt mājokļa pabalstu par mājokli /Adrese A/, un mājokli /Adrese B/ (turpmāk – sākotnējais lēmums).

Izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu (*lietas 67.-70.lapa*), ar Jūrmalas valstspilsētas administrācijas 2025.gada 16.aprīļa lēmumu Nr.1.1-39/25N-1836 (*lietas 16.-18.lapa*) nolemts sākotnējo lēmumu atstāt negrozītu un atteikts pieteicējai piešķirt nemateriālā kaitējuma kompensāciju (turpmāk – Lēmums).

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[1.1] Lai persona varētu saņemt pašvaldības sociālo palīdzību, personai ir jābūt gan deklarētai, gan arī faktiski jādzīvo dzīvesvietā konkrētajā pašvaldībā.

Konkrētajā gadījumā pieteicējas deklarētā dzīvesvietas adrese ir /Adrese A/, proti, Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā, savukārt, faktiskā dzīvesvieta ir īrētā mājoklī /Adrese B/, proti, Rīgas valstspilsētas pašvaldībā. Tātad faktiski pieteicēja dzīvo citā pašvaldības administratīvajā teritorijā īrētā mājoklī, kas ir šķērslis sociālās palīdzības saņemšanai Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā.

[1.2] Nav konstatējama iestādes prettiesiska rīcība vai prettiesisks administratīvais akts, tādējādi nav pamata atlīdzinājuma piešķiršanai.

[1.3] Attiecībā uz pieteicējas norādi, ka dzīvojamās mājas apsaimniekotājs neveic dzīvojamajai mājai nepieciešamos remonta darbus, lai pieteicējai piederošais dzīvokļa īpašums būtu apdzīvojams, Lēmumā norādīts, ka jautājumus, kas saistīti ar dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un uzturēšanu, risina dzīvokļu īpašnieki un mājas pārvaldnieks, savstarpēji vienojoties. Dzīvojamās mājas pārvaldīšana ir vienīgi dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopības kompetence, tajā skaitā lemt par dzīvojamā mājā veicamajām pārvaldīšanas darbībām (arī remontu), kā arī pieņemt lēmumu par pārvaldnieka izvēli, kuram tiek uzdotas dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības. Gadījumā, ja ar esošo dzīvojamās mājas pārvaldnieku nav iespējams vienoties par dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbību veikšanu, dzīvokļu īpašniekiem ir tiesības sasaukt dzīvokļu īpašnieku kopsapulci un lemt par pārvaldīšanas tiesību pārņemšanu, izvēloties citu pārvaldnieku.

Savukārt attiecībā uz pieteicējas norādi par zaudējumu un kaitējumu nodarīšanu no citu dzīvokļu īpašnieku puses Lēmumā skaidrots, ka pašvaldība nav kompetenta regulēt attiecības starp pusēm civiltiesību un krimināltiesību jomā.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja vērsās ar pieteikumu (*lietas 4.-7.lapa*) tiesā. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Iestādes neizvērtē patiesos pieteicējas dzīves apstākļus, dzīvoklis nav apdzīvojams, pie tā ir vainīgs apsaimniekotājs.

Pašvaldība nekad ne lēmumos, ne paskaidrojumos nav norādījusi, ka vainīgā persona ir pārvaldnieks, kas no 2017.gada nav veicis obligātos apsaimniekošanas darbus.

Pašvaldībai bija jāuzliek par pienākumu apsaimniekotājam veikt savu darbu. Tā vietā pieteicējai bija piešķirti 300 *euro* skursteņslauķa darbiem.

[2.2] Pašvaldība pieprasa pieteicējai dzīvot deklarētajā dzīvesvietā, neievērojot Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 9.panta pirmo daļu.

[2.3] Pašvaldība savos lēmumos un paskaidrojumos pierādījusi savu nelabvēlīgo attieksmi pret pieteicēju, aizstāvot apsaimniekotāju, nekad pašvaldība lēmumos nav pieminējusi, ka pieteicējai ir ap 80 gadiem, pensionāre, otrās grupas invalīde ar kustību traucējumiem.

[2.4] Pašvaldība nav ņēmusi vērā likuma „Par sociālo drošību” 14.panta otro daļu. Pieteicēja norāda, ka minētais likums aizliedz diskrimināciju.

[2.5] Pieteicējai joprojām nav saprotams, kādi šķēršļi viņai jānovērš un kādi normatīvie akti uzliek pensionārei, otrās grupas invalīdei līdzdarboties.

[3] Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība (Jūrmalas valstspilsētas administrācija un Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības dome) rakstveida paskaidrojumos tiesai (*lietas 63.-66.lapa*) lūdz pieteikumu noraidīt, pamatojoties uz sākotnējā lēmumā un Lēmumā norādītajiem argumentiem. Papildus Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība norādījusi turpmāk minēto.

[3.1] Lietā nav strīda, ka pieteicējas īpašumā ir dzīvoklis /Adrese A/, bet pieteicēja faktiski dzīvo /Adrese B/, kur īrē dzīvojamo telpu. Lietā ir strīds par to, vai pie šādiem faktiskajiem apstākļiem pieteicēja ir tiesīga saņemt mājokļa pabalstu.

[3.2] Pieteicējai nav tiesiska pamata saņemt mājokļa pabalstu par dzīvokli /Adrese A/, savukārt mājokļa pabalstu par citas pašvaldības teritorijā esošu dzīvokli pašvaldībai nav tiesiska pamata piešķirt, jo to neparedz normatīvie akti – pašvaldība nav tiesīga segt izdevumus par mājokli, kurš atrodas citas pašvaldības teritorijā.

Personai nav piešķirams dzīvokļa pabalsts īres un komunālo izdevumu samaksai par diviem dzīvokļiem vienlaicīgi, jo divu dzīvokļu uzturēšana nevar tikt uzskatīta par pamatvajadzību. Arī Senāts to ir atzinis.

[3.3] Pašvaldība nekonstatē gadījumu, kurā tiesību normas tiesisko seku iestāšanās ir klaji nesamērīga, radot personas pamattiesību pārkāpumu. Saskaņā ar pieteicējas paskaidrojumiem viņa savā īpašumā nedzīvo jau ilgstoši – kopš 2017.gada, tādējādi nav konstatējams, ka pieteicēja dzīvesvietu Jūrmalā nelietotu vien izņēmuma situācijā.

Pašvaldība jau iepriekš vērsusi pieteicējas uzmanību apstāklim, kura dēļ tiek atteikti mājokļa pabalsti.

[3.4] Par kārtību, kādā risināmi jautājumi, kas saistīti ar dzīvojamās mājas pārvaldīšanas saistītajiem jautājumiem, pieteicēja ir vairākkārt informēta.

Vienlaikus pašvaldība norāda, ka pārvaldnieka tehniskie speciālisti sastādījuši tāmi par bēniņu remontam nepieciešamajiem naudas līdzekļiem, kas ir 3421,94 *euro*apmērā, norādot, ka šādas naudas summas dzīvojamās mājas /Adrese A/, uzkrājumu fondā nav, līdz ar to pārvaldnieks nevar veikt šādu remontu bez dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma.

[4] Pieteicēja iesniedza papildu paskaidrojumus par pieteikumu (*lietas 83.-86.lapa*), norādot, ka mājas uzkrājumu fonda nauda tika tērēta citiem dzīvokļu īpašumiem. Pieteicēja atsaucas uz Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu, Pašvaldību likumu un norāda, ka pašvaldībai ir jānodrošina sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību. Pašvaldība sagroza likumu, lai pieteicējai nebūtu jāsniedz sociālā palīdzība.

Pieteicēja uzskata, ka iestādes maldina tiesu. Iestāžu sagatavotā iztikas līdzekļu deklarācija nav objektīva, ar nepatiesiem datiem, jo pieteicējai ir tikai viens bankas konts.

Pašvaldība nepiemēro likumu „Par sociālo drošību", kas paredz, ka iestādēm ir jāsadarbojas un jāstrādā sociālās palīdzības prasītāja interesēs. Pieteicēja uzskata, ka pašvaldībai bija jāsadarbojas ar apsaimniekotāju un jāpieprasa veikt savu darbu.

Pieteicēja tiek diskriminēta, ir pārkāpts Latvijas Republikas Satversmes 89., 91., 92., 95., 96., 104., 105. un 109.pants.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pieteikumu uzturēja un skaidroja, ka viņa ir spiesta īrēt dzīvokli, lai būtu, kur pārnakšņot, pieteicēja tur nedzīvo. Jūrmalas dzīvoklī nav iespējams dzīvot, savukārt, apsaimniekotājs neko nedara. Pieteicējai nav saprotams, kādi šķēršļi viņai ir jānovērš, lai saņemtu sociālo palīdzību, un kas ir domāts ar līdzdarbības pienākumu.

Atbildētājas pusē pieaicināto iestāžu pilnvarotā pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos norādītajiem argumentiem un apsvērumiem, papildus norādot, ka pieteicējas īpašums ir šķērslis sociālās palīdzības saņemšanai. Šķērslis, kas ir jānovērš – pieteicējai ir jādzīvo deklarētajā dzīvesvietā. Mājokļa pabalsts ir saistīts ar mājokļa lietošanas izdevumu segšanu. Pašvaldība neremontēs privātpersonas īpašumu. Arī Rīgas pašvaldība sociālo palīdzību nepiešķirs, ja pieteicēja deklarēsies Rīgā, jo pieteicējas īpašumā ir dzīvoklis Jūrmalā. Var mainīt apsaimniekotāju, bet pašvaldība to nevar izdarīt dzīvokļu īpašnieku kopības vietā. Iepriekš pieteicējai piešķirts pabalsts krāsns remontam un skursteņslauķim, bet tas netika izmantots atbilstoši mērķim.

Motīvu daļa

[6] Kā atzīts tiesu praksē, ja pieteikums ir par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv visi no tiesību normām izrietošie kritēriji administratīvā akta izdošanai. Izskatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai neatkarīgi no iestādes lēmumā (atteikumā) ietvertā pamatojuma ir objektīvi jāizvērtē, vai pieteicējam ir tiesības uz labvēlīgu administratīvo aktu. Konstatējot, ka kāds labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikums nav iestājies, tiesai nav pamata apmierināt prasījumu (*Senāta 2007.gada 12.aprīļa spriedums lietā Nr.SKA-118/2007*).

Ar Lēmumu pieteicējai atteikts piešķirt mājokļa pabalstu par 2024.gada decembra izdevumiem par mājokli /Adrese A/, un mājokli /Adrese B/, kā arī nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu.

Tādējādi tiesai ir jāpārbauda, vai minētais atteikuma pamats ir tiesisks un vai nepastāv priekšnoteikumi, lai pieteicējai tiktu izdots labvēlīgs administratīvais akts.

[7] Lai pretendētu uz valsts vai pašvaldību sociāla rakstura pabalstiem, personai ir jāatbilst konkrētiem normatīvajos aktos noteiktiem kritērijiem. Valsts vai pašvaldība attiecīgos pabalstus var izsniegt tikai noteiktās robežās, kādas pieļauj budžeta iespējas, līdz ar to gan tā apmērs, gan personu, kas ir tiesīgas šādu pabalstu saņemt, loks ir stingri ierobežots.

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 9.panta pirmā daļa noteic, ka pašvaldība, kuras teritorijā ir personas deklarētā dzīvesvieta, nodrošina sociālo darbu, plāno resursus un veido tādu vidi, lai personai būtu iespēja saņemt tās vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību.

Tādējādi viens no kritērijiem, lai personai būtu tiesības saņemt sociālo palīdzību, ir deklarētās dzīvesvietas esība attiecīgajā pašvaldībā, kas pieteicējas gadījumā izpildās un par ko lietā strīda nav.

Vienlaikus ir būtiski, lai personas deklarētā dzīvesvieta sakristu ar viņas faktisko dzīvesvietu. Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 4.panta pirmā daļa noteic, ka dzīvesvietas maiņas gadījumā attiecīgās personas pienākums ir mēneša laikā, kopš tā pastāvīgi dzīvo jaunajā dzīvesvietā, deklarēt to dzīvesvietas deklarēšanas iestādē.

Savukārt Ministru kabineta 2020.gada 17.decembra noteikumu Nr.809 „Noteikumi par mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu", kas tostarp noteic mājokļa pabalsta aprēķināšanas, piešķiršanas un izmaksas kārtību un izdevumu pozīciju minimālās normas mājokļa pabalsta apmēra aprēķināšanai, kā arī trūcīgas un maznodrošinātas mājsaimniecības statusa noteikšanas kārtību, 4.punkts noteic, ka sociālais dienests, ja nepieciešams, apseko iesniedzēja norādīto faktisko dzīvesvietu vai deklarēto dzīvesvietu un izvērtē iespēju sniegt atbilstošu atbalstu.

No minētajām tiesību normām kopsakarā secināms, ka sociālās palīdzības saņemšanas priekšnosacījums ir arī faktiskās dzīvesvietas esība pašvaldības teritorijā. Proti, sociālās palīdzības pamatā ir personas, kura to lūdz, materiālā stāvokļa izvērtējums. Savukārt, lai novērtētu situāciju, kurā persona nonākusi, un lai būtu aptverošāka informācija par personu, kura lūdz sociālo palīdzību, dienestam nav tikai jāpaļaujas uz personas sniegto ziņu patiesumu un uz dažādos reģistros pieejamo informāciju, bet arī ir tiesības novērtēt personas faktisko mantisko situāciju klātienē.

Lai arī lietā nav strīda, ka pieteicējas deklarētā dzīvesvieta ir Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā, vienlaikus lietā nav arī strīda, ka pieteicēja faktiski dzīvo /Adrese B/, par ko lietā ir iesniegts 2025.gada 1.aprīlī noslēgts nomas līgums starp pieteicēju un dzīvokļa īpašnieku (*lietas 50.-51.lapa*). Arī pati pieteicēja ir apstiprinājusi, ka dzīvoklis Jūrmalā ir neapdzīvojams, viņa tur faktiski nedzīvo.

Tādējādi, ja pieteicēja faktiski dzīvo citas pašvaldības teritorijā, tad citas pašvaldības teritorijā esošo faktisko pieteicējas dzīvesvietu Jūrmalas Sociālajam dienestam nav kompetences apsekot. Tas arī nozīmē, ka pieteicējai nevar rasties tiesiskā paļāvība saņemt sociālo palīdzību no Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības.

Līdz ar to secināms, ka izskatāmajā gadījumā nepastāv priekšnosacījumi pieteicējai labvēlīga administratīvā akta izdošanai – mājokļa pabalsta par mājokli /Adrese A/, un mājokli /Adrese B/, piešķiršanai.

[8] Papildus norādāms, ka Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 32.pantā ir noteikts, ka sociālās palīdzības mērķis ir sniegt materiālu atbalstu zemu ienākumu mājsaimniecībām, lai nodrošinātu ienākumus garantētā minimālā ienākumu sliekšņa līmenī un segtu ar mājokļa lietošanu saistītos izdevumus, kā arī sniegt atbalstu atsevišķu izdevumu apmaksai un krīzes situācijās.

Minētā likuma 35.pants nosaka, ka pamata sociālās palīdzības veids ir tostarp mājokļa pabalsts — materiāls atbalsts ar mājokļa lietošanu saistīto izdevumu segšanai.

Tādējādi mājokļa pabalsta mērķis ir sniegt personai materiālu atbalstu ar mājokļa lietošanu saistīto izdevumu segšanai. Minētais norāda uz to, ka mājokļa pabalstu var piešķirt tikai par to mājokli, kuru persona lieto, proti, kurā faktiski dzīvo.

Atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 36.panta pirmās daļas 2.punktam pašvaldības sociālais dienests pirms lēmuma par trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statusa vai sociālās palīdzības pabalsta piešķiršanu mājsaimniecībai vai atsevišķai personai mājsaimniecībā pieņemšanas izvērtē mājsaimniecības kopējos materiālos resursus, izmantojot valsts un pašvaldības informācijas sistēmās esošos datus un ievērojot šādus kritērijus - [..] par īpašumu un naudas līdzekļu uzkrājumu neuzskata vienu mājsaimniecības nekustamo īpašumu vai tā daļu, kur savu dzīvesvietu deklarējis un dzīvo iesniedzējs.

Tātad, gadījumā, ja persona nedzīvo īpašumā, kurā tā ir deklarēta, minētais īpašums tiek uzskatīts par īpašumu, novērtējot personas materiālo stāvokli, tādējādi arī minētā tiesību norma norāda uz to, ka sociālais pabalsts tiek piešķirts par mājokli, kurā persona ir deklarēta un dzīvo.

Ievērojot minētajās tiesību normās noteikto, kā arī sociālās palīdzības un mājokļa pabalsta mērķi, tiesa atzīst par pamatotu atbildētājas pusē pieaicināto iestāžu secinājumu par to, ka, lai būtu tiesības pretendēt uz sociālo palīdzību, personai ir ne tikai jābūt deklarētai attiecīgajā pašvaldībā, bet arī faktiski jādzīvo deklarētajā dzīvesvietā. Turklāt mājokļa pabalsts tiek piešķirts tieši par to dzīvokli, kurā persona ir deklarēta un kuru lieto (tai rodas izdevumi par savu mājokli).

No lietas materiālos esošajiem rēķiniem par dzīvokli, savukārt, izriet, ka pieteicēja dzīvokli /Adrese A/, nelieto, pieteicējai izdevumi rodas tieši par mājokli /Adrese B/ (*piemēram, lietas 54.lapa un 55.lapa*).

Tiesa vērš uzmanību, ja pieteicēja vēlas saņemt sociālo palīdzību tieši Jūrmalas valstspilsētas pašvaldībā, pieteicējas sociālā situācija var tikt risināta, novēršot šķēršļus, kas liedz lietot dzīvokli, kurā pieteicēja ir deklarēta, nevis īrējot dzīvokli citā pašvaldībā un tādējādi vēl vairāk palielinot savus izdevumus. Taču šīs problēmas risināšanā ir nepieciešama saprātīga pieteicējas iesaiste (līdzdarbība), vispirms viņai pašai veicinot savas sociālās situācijas uzlabošanu, sadarbojoties ar atbildīgajām pašvaldības institūcijām un organizējot sava īpašuma sakārtošanu, kam, kā to paskaidroja atbildētājas pusē pieaicināto iestāžu pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē, pašvaldība līdzekļus bija piešķīrusi. Gadījumā, ja pieteicēja neīsteno līdzdarbības pienākumu savas sociālās situācijas uzlabošanā, pašvaldībai nav pamata piešķirt viņai mājokļa pabalstu.

Papildus norādāms, ka mājokļa pabalsts ir viens no sociālās palīdzības pabalstiem, un tā mērķis ir sniegt atbalstu personai, kura pati nespēj nodrošināt savas pamatvajadzības, ar mājokļa lietošanu saistīto izdevumu segšanai. Proti, šā pabalsta mērķis ir veicināt to, lai personai nodrošinātu pamatvajadzību pēc mājokļa. Šā pabalsta mērķis nav sniegt personai atbalstu vairāku nekustamo īpašumu uzturēšanai. Arī Senāts atzinis, ka divu dzīvokļu uzturēšana nevar tikt uzskatīta par pamatvajadzību (*Senāta 2011.gada 31.marta sprieduma lietā Nr.SKA-139/2011, A42439007, 7.punkts*).

[9] Attiecībā uz pieteicējas norādīto, ka pieteicējas deklarētā dzīvesvieta tehniskā stāvokļa dēļ nav apdzīvojama, remonts jāveic apsaimniekotājam, Administratīvā rajona tiesa pieteicējai ir sniegusi izvērstu skaidrojumu vairākkārt, proti, 2023.gada 8.decembra spriedumā lietā Nr.A420200423 *(A420200423, 9.punkts)*, arī 2024.gada 5.augusta spriedumā lietā Nr.A420150623 (*A420150623, 8.punkts*). Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība ir sniegusi skaidrojumu arī šajā lietā tiesai iesniegtajos paskaidrojumus, kas norādīti šā sprieduma [3.4] punktā un papildus arī tiesas sēdē norādot, ka pašvaldībai nav tiesiska pamata remontēt privātpersonai piederošu īpašumu. Arī uzlikt pienākumu privātam apsaimniekotājam veikt savu darbu pieteicējai piederošajā nekustamajā īpašumā pašvaldībai nav tiesiska pamata. Tādēļ tiesa atkārtoti šo pieteicējas izvirzīto argumentu nevērtēs un neskaidros.

[10] Vienlaikus jautājumā par personas tiesībām uz sociālo palīdzību nozīme var būt arī samērīguma principa ievērošanai, tostarp netipiska gadījuma konstatēšanai. Līdz ar to tiesai jāpārbauda, vai nav konstatējama tāda situācija, kurā tiesību normas tiesisko seku iestāšanās ir klaji nesamērīga, radot personas pamattiesību pārkāpumu.

Tiesa izskatāmajā lietā netipisku gadījumu nekonstatē. Pēc būtības pieteicējas situācijas problēmas cēlonis ir meklējams apstāklī, ka pieteicēja uzskata, ka pienākums nodrošināt attiecīgos darbus, lai dzīvoklī /Adrese A/, būtu iespējams dzīvot, gulstas uz mājas apsaimniekotāju, nevis pašu pieteicēju vai dzīvokļu īpašnieku kopību, ja runa ir par koplietošanas telpās veicamajiem remontdarbiem. No pieteicējas paskaidrojumiem izriet, ka viņa faktiski nevar dzīvot savā deklarētajā dzīvesvietā dzīvokļa tehniskā stāvokļa dēļ. Savukārt Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība norādījusi, ka pieteicējai visupirms pašai ir jānodrošina sava nekustamā īpašuma uzturēšana, turklāt pašvaldība esot piešķīrusi pieteicējai papildu līdzekļus iepriekš, kas netika izmantoti piešķirtajam mērķim.

No lietas materiāliem izriet, ka pieteicēja vērsusies pašvaldībā un pie apsaimniekotāja saistībā ar minētajām problēmām. Lietas materiālos atrodas apsaimniekotāja /Nosaukums A/ 2024.gada 8.jūlija vēstule pieteicējai, no kuras izriet, kapārvaldnieka tehniskie speciālisti sastādījuši tāmi par bēniņu remontam nepieciešamajiem naudas līdzekļiem, kas ir 3421,94 *euro*apmērā, norādot, ka šādas naudas summas dzīvojamās mājas /Adrese A/, uzkrājumu fondā nav, līdz ar to pārvaldnieks nevar veikt šādu remontu bez dzīvokļa īpašnieku kopības lēmuma. Vēstulē ierosināts, lai risinātu dzīvojamās mājas tehniskā stāvokļa uzlabošanu, sasaukt dzīvokļu īpašnieku kopsapulci, kur lemt par mājas uzkrājuma fonda izlietojumu remontdarbiem, prioritārajiem remontdarbiem un finansējuma avotiem tiem remontdarbiem, kuru veikšanai mājas uzkrājumu fondā nav pietiekamu līdzekļu (*lietas 44.-45.lapa*).

Tāpat lietas materiālos atrodas apsaimniekotāja /Nosaukums A/ 2023.gada 10.marta vēstule, no kuras izriet, ka konkrētajā mājā Jūrmalā katrā dzīvokļa īpašumā atrodas individuāla krāsns, pārvaldnieks nav atbildīgs par individuālā dzīvokļa īpašumā esošajām apkures sistēmām, pārvaldnieks veic centrālā dūmeņa apsekošanu un tā tīrīšanu katru gadu rudens periodā (*lietas 39.-41.lapa*).

Jūrmalas valstspilsētas pašvaldība pamatoti norādījusi, ka atbilstoši Civillikuma 1084.panta pirmajai daļai katram būves īpašniekam, lai aizsargātu sabiedrisko drošību, jātur sava būve tādā stāvoklī, ka no tās nevar rasties kaitējums ne kaimiņiem, ne garāmgājējiem, ne arī tās lietotājiem, tāpēc visupirms tieši pati pieteicēja ir atbildīga par sev piederošā dzīvokļa /Adrese A/, tehnisko stāvokli un uzturēšanu atbilstošā kārtībā. Savukārt jautājumus, kas saistīti ar dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un uzturēšanu, risina savstarpēji dzīvojamās mājas īpašnieki un pārvaldnieks. Dzīvojamās mājas pārvaldīšana ir vienīgi dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopības kompetence, tajā skaitā lemt par dzīvojamā mājā veicamajām pārvaldīšanas darbībām (arī remontu), kā arī pieņemt lēmumu par pārvaldnieka izvēli, kuram tiek uzdotas dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības.

Lai gan tiesas sēdē atbildētājas pusē pieaicināto iestāžu pārstāve norādīja, ka pieteicējai esot konfliktējošas attiecības ar mājas kaimiņiem, ko pieteicēja arī nenoliedza, tomēr pieteicējai jāmēģina vienoties ar pārējiem dzīvokļu īpašniekiem un jāsasauc dzīvokļu īpašnieku kopsapulce, lai lemtu vai nu par nepieciešamajām pārvaldīšanas darbībām vai jālemj par apsaimniekotāja nomaiņu.

Savukārt dzīvoklī esošā apkures iekārta ietilpst dzīvokļa atsevišķajā īpašumā, un tās uzturēšana darba kārtībā, tostarp savlaicīga tehniskā apkope, ir īpašnieka, tātad pieteicējas pienākums. Ir saprotams, ka pieteicējai dēļ viņas cienījamā vecuma un sliktā veselības stāvokļa to darīt ir apgrūtinoši, tomēr pieteicējai šis jautājums bija jārisina ar apsaimniekotāju, savstarpēji vienojoties. Principiāli uzskatot, ka tas ir apsaimniekotāja pienākums, pieteicēja neatrisinās šo problēmu.

Kā jau konstatēts iepriekš no lietas materiāliem, dūmvadu tīrīšanu ir veicis apsaimniekotājs, jo visas inženiertehniskās būves, tai skaitā skursteņi, kas atrodas ārpus konkrētā dzīvokļa, saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta pirmo daļu ir dzīvokļu īpašnieku kopīpašums, kura apsaimniekošanu, uzturēšanu, remontu, apsekošanu utt. veic nekustamā īpašuma apsaimniekotājs par mājas uzkrājuma fonda līdzekļiem. Līdz ar to nav pamatots pieteicējas pieteikumā un arī tiesas sēdē norādītais par pacēlāja nepieciešamību, lai varētu savest kārtībā savā dzīvoklī esošās apkures iekārtas un tās ekspluatēt. Arī no pieteicējas iesniegtā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta 2021.gada 24.februāra brīdinājuma Nr.22/8-3.16.1/15 (*lietas 32.lapa*) izriet, ka dzīvoklī esošo apkures iekārtu ekspluatācija apturēta, jo nav veikta to tīrīšana un tehniskā stāvokļa pārbaude, nevis konstatēti trūkumi koplietošanā esošo dūmvadu ekspluatācijā. Savukārt apsaimniekotājam nav pienākums veikt apkopes un remontdarbus dzīvoklī esošajām komunikācijām, tai skaitā, apkures iekārtām.

Vienlaikus pieteicēja uzskata, ka pašvaldības pienākums ir nodrošināt to, lai mājas apsaimniekotājs veiktu visas nepieciešamās darbības, tostarp remontu mājas bēniņos. Pieteicēja atsaucas uz likuma „Par sociālo drošību”

14.panta otro daļu, kas noteic, ka sociālo pakalpojumu sniedzēji sadarbojas ar citām institūcijām sociālo pakalpojumu saņēmēju interesēs.

Tiesa norāda, ka pieteicēja nepareizi interpretē minēto tiesību normu un atsaukšanās uz to konkrētajā situācijā ir nevietā. Sociālo pakalpojumu sniedzēju sadarbība ar citām institūcijām nenozīmē to, ka pašvaldības iestādei ir likumā paredzētas pilnvaras kontrolēt mājas apsaimniekotāja darbību un dot tam tiesiski saistošus rīkojumus sakarā ar konkrētiem māju apsaimniekošanas jautājumiem.

Tiesa paskaidro pieteicējai, ka ar dzīvojamo māju ekspluatāciju un uzturēšanu saistītos jautājumus pamatā regulē Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums. Savukārt apsaimniekotāja rīcība nav saistāma ar pašvaldību, jo konkrētajos apstākļos tas nepilda kādu pašvaldības uzticētu pārvaldes funkciju, bet ir patstāvīgs privāto tiesību subjekts.

Vienlaikus no lietas materiāliem arī neizriet apstiprinājums pieteicējas apgalvojumiem, ka Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības iestādes pret pieteicēju izturas diskriminējoši. Tas, ka Jūrmalas valstspilsētas pašvaldības iestādes ir norādījušas pieteicējai uz viņas kā īpašnieka pienākumiem, nekādā veida nenorāda uz to, ka attieksme pret pieteicēju būtu diskriminējoša.

Pārējie pieteicējas argumenti nav būtiski no tiesību viedokļa. Ņemot vērā, ka tie neietekmē tiesas secinājumu par pieteikuma nepamatotību, tiesa procesuālās ekonomijas nolūkos atbildes uz tiem nesniegs.

[11] Ņemot vērā visu iepriekš norādīto, tiesa secina, ka Lēmums ir tiesisks un nepastāv priekšnosacījumi pieteicējai labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

[12] Pieteicēja lūgusi piešķirt viņai atlīdzinājumu 6000 *euro* apmērā.

Atlīdzinājuma prasījums ir pakārtots pamatprasījumam. Tā kā Lēmums ir atzīstams par tiesisku un ir noraidāms pamatprasījums lietā, noraidāms ir arī ar to saistītais atlīdzinājuma prasījums.

[13] Pieteicēja tikusi atbrīvota no valsts nodevas samaksas par pieteikuma iesniegšanu tiesā.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturto daļu, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu.

Savukārt minētā panta piektā daļa paredz, ka šā panta ceturtajā daļā paredzētais pieteicēja pienākums pieteikuma noraidīšanas gadījumā samaksāt valsts nodevu nav attiecināms uz tiem pieteicējiem, kuri pieteikumu iesnieguši par administratīvo aktu sociālās drošības jomā.

Tā kā pieteikums iesniegts sociālās drošības jomā – par sociālās palīdzības piešķiršanu –, pieteicējai nav uzliekams pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.- 251.pantu, 254.panta pirmo daļu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt /Persona A/ pieteikumupar labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējai tiktu piešķirts mājokļa pabalsts par 2024.gada decembra izdevumiem par mājokli /Adrese A/, un mājokli /Adrese B/, kā arī nemantiskā kaitējuma 6000*euro* atlīdzinājumu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.